

TEGEL

ORGAN FÖR SVERIGES TEGELINDUSTRIFÖRENING

Redaktionskommitté: Direktör G. Camitz, Sala, Direktör H. Grönkwist, Katrineholm, Direktör K. Wråke, Malmö.
Redaktör och ansv. utgivare: Civilingenjör R. Elgenstierna.
Redaktionssekreterare: Bengt Ullvén.
Redaktion och expedition: Engelbrektsg. 29, Stockholm Ö.
Tel. 010/10 80 51, 10 76 51.
Återgivande av text och bilder ur Tegel är tillåtet om tidskriftens namn anges.

Tidskriften Tegel utkommer med 6 nummer per år och är organ för Sveriges Tegelindustriförening. Föreningen är denna industris branschorganisation och omfattar ca 125 tegelbruk över hela landet, vilka tillsammans svara för omkring 85 proc. av tegelproduktionen.

Intresserade erhålla tidskriften kostnadsfritt om namn och adress meddelas. Redaktionen är tacksam för anmälningar om eventuella dubbelexpedieringar och adressförändringar.

I detta nummer:

Linslageri i Lesjöfors . . . 18

På uppdrag av Lesjöfors AB har arkitekt SAR Lennart Bergström och byggnadsingenjör SBR Uno Lindberg i samarbete med ingenjör David Jawerth projekterat en ny byggnad för företagets ställinertillverkning. Arkitekt Bergström redogör här för detta intressanta projekt.

Läggning av tegeltak . . . 21

I serien Arbetsinstruktioner publicerar vi nu Läggning av tegeltak. Instruktionen är utarbetad av Tegelindustriens Centralkontor.

Södergarn — Handelsbankens nya studiegård och semesterhem . . . 28

Arkitekt SAR Lars Åkerlund har ritat Handelsbankens nya studiegård, Södergarn på Lidingö. Konstruktören, ingenjör Rune Magnusson, Looström & Gehlin, har använt kanalväggar och bärande tegelväggar. Fasaderna skall slmmas.

Tättegel — senaste utvecklingen på taktegellets område 30

Tättegeltet representerar en ny utvecklingslinje inom taktegeltekniken. Dubbla falsar ger hög grad av täthet. Samtidigt är tättegeltaket ett mycket vackert tak, som ger en markerad kvalitetsprägel åt en byggnad.

Med detta nummer följer en bilaga.

Tryckeri AB Thule, Stockholm 1961

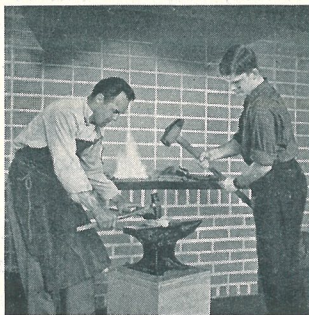
Murarutbildningen

Intresset bland ungdomen för muraryrket är i stadigt stigande. De flesta yrkesskolor har nu också avdelningar för murarutbildning.

Tegelbyggnadstekniken av idag med sina tunna väggkonstruktioner och höga belastningar kräver en riktig murningsteknik. Kraven på exakt utförande av fasad- och bakmurning har ökat medan valvslagning och kompletterande murningar har kunnat underlättas genom användningen av fabriks-tillverkade detaljer. Muraren har fått nya material att arbeta med.

I samarbete med muraravdelningen vid Stockholms stads yrkesskolor har Tegelindustriens Centralkontor utarbetat en serie arbetsinstruktioner, som beskriver de olika momenten i den moderna murningstekniken. Instruktionerna har publicerats i TEGEL och kommer senare att sammanställas i ett häfte, "Arbetsteknik".

Av stort värde för utbildningen blir de bildband, som framställts av instruktionerna. Med hjälp av dessa kan den teoretiska utbildningen vid murarskolorna underlättas. Bildbanden bör även bli ett värdefullt hjälpmedel vid arkitekt- och byggnadsingenjörsutbildningen.

Omslagsbilden:
Från konstfackskolan.
Konstsmeden Sune Rooth
framför ässjan
Foto: Gösta Nordin

Å R G Å N G 51
N R 2 1961

LINSLAGERI I LESJÖFORS

Arkitekt SAR Lennart Bergström

På uppdrag av Lesjöfors AB har arkitekt SAR Lennart Bergström och Hans de Leeuw samt ingenjör SBR Uno Lindberg i samarbete med ingenjör David Jæwerth projekterat en ny byggnad för företagets ställinetillverkning. Byggnaden har uppförts av Skånska Cementgjuteriet, Karlstad, och visar en rad eleganta lösningar på konstruktionsproblemen. Arkitekt Bergström redogör i denna artikel för detta intressanta projekt.

Uppdraget gällde att utföra projektering av ett nytt linslageri. Det gamla utgöres av en slaggstensbyggnad av avsevärd ålder med olämpliga ljus- och ljudförhållanden.

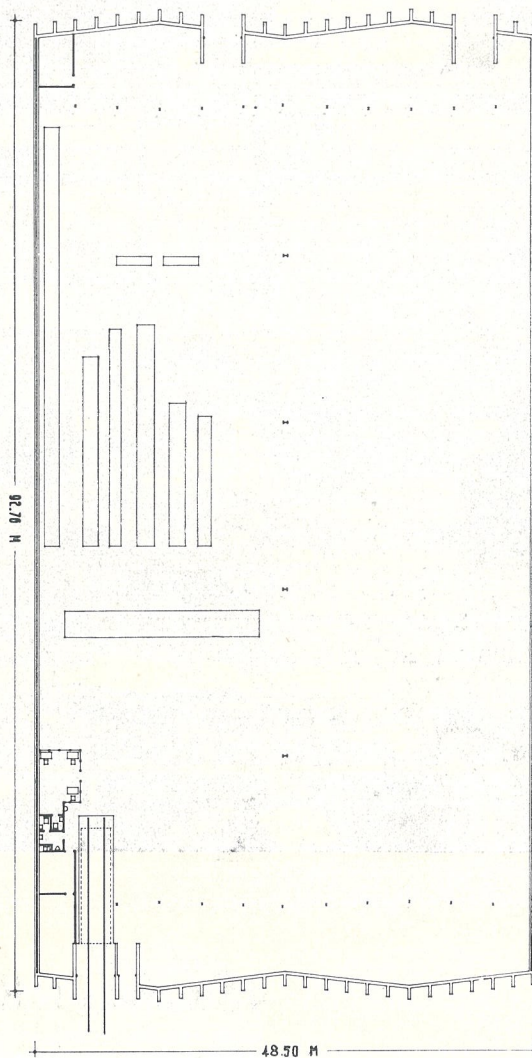
Vid ett tidigt skede i projekteringen beslöt vi att utreda möjligheten att utföra byggnadens tak som ett hängande tak, där de bärande linorna givetvis skulle vara av bolagets egen tillverkning. Efter mycket noggranna studier och beräkningar beslöt bruksstyrelsen att satsa på idén och vi fick uppdraget att utarbeta entreprenadhandlingar. Två olika entreprenader utbjöds, dels på basis av våra handlingar, dels på ett traditionellt industrihus i betongstomme. De båda alternativen beräknades till ungefärligen samma kostnader, men vårt alternativ beslöts komma till utförande. Detta beror till stor del på att det traditionella huset måst förses med en bärande pelarrad mitt i byggnaden medan det okonventionella lintaket på grund av sin lätthet

kunnat konstrueras helt utan skrymmande pelare, till stor fördel för produktionen. En del mer komplicerade skäl förelåg även som talade till vår fördel. Vår nyttiga yta var även större än i "betongförslaget".

Maskinerna i linslageriet för ett förfärligt oväsen. För att klara av detta har vi valt att utföra långväggarna i håltegel sektionsvis med hålen vända utåt. Detta tegel är ljusgult för att ge interiören en varm och ljus karaktär. Takets konstruktion bidrar även till att sänka ljudnivån. Det är utfört så att man mellan linorna fäst mineralull på aluminiumfolie som hänger i ett rutnät i samma plan som de övre linorna. Yttertaget utgöres av trapetskorrugerad aluminium.

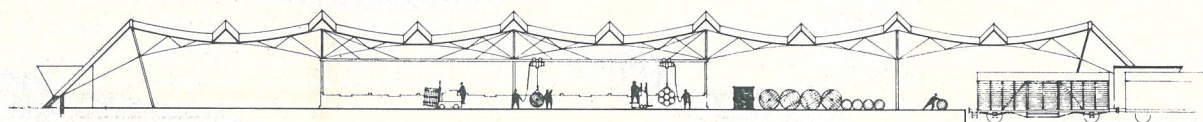
Långfasaderna utgöres av rött sandat fasadtegel, ett material som bruket använt på de under senare tid byggda industrifastigheterna. Väggarna har utförts som kanalväggar med mellanliggande luftspalt och 5 cm mineralull som isolering. Vid fackverksupplagen har väggen utförts som $1\frac{1}{2}$ -stensvägg med inlagda förstärkningskramlor.

Konstruktionssystemet är en tillämpning av det system som utarbetats och patenterats av ingenjör David Jawerth i Stockholm. Personligen tror jag systemet har framtiden för sig när det gäller stora pelarfria övertäckta ytor såsom i publika byggnader av olika slag, samt industrier, hangarbyggnader m. m.

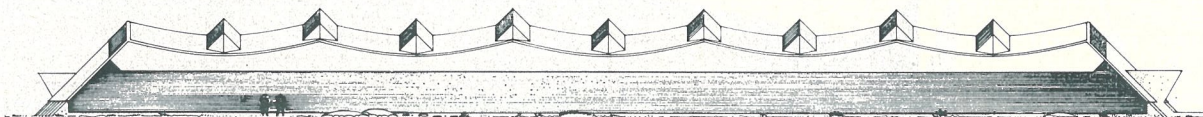

Vinjettbilden:
Konstruktionssystemet ger en självfallen, mjuk men ändå stram karaktär åt linjespelet.

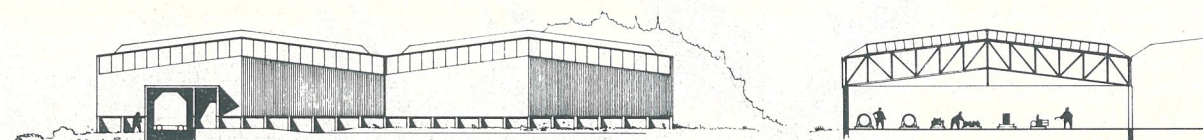
Ovan och nedan: Plan, mått och sektioner

LÅNGDSEKTION

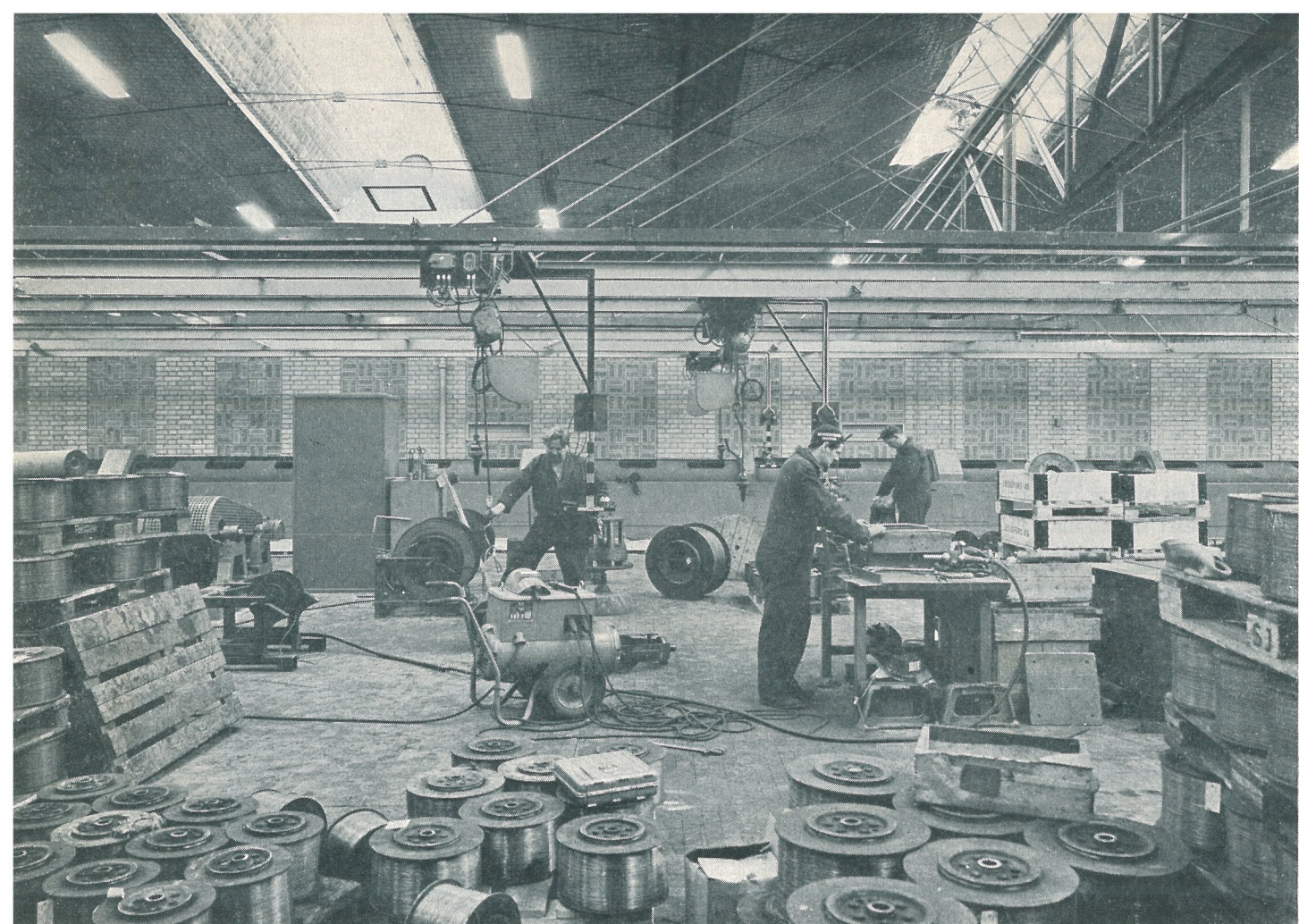

LÅNGDFASAD

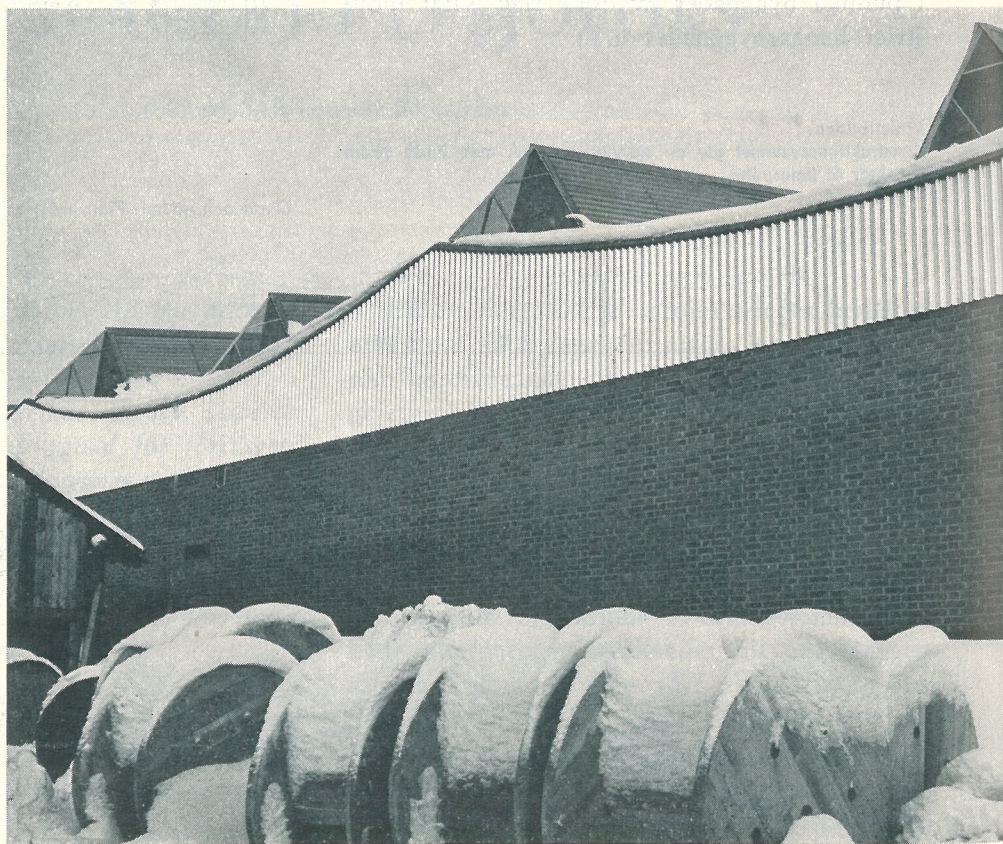

LÅVEL

SEKTION

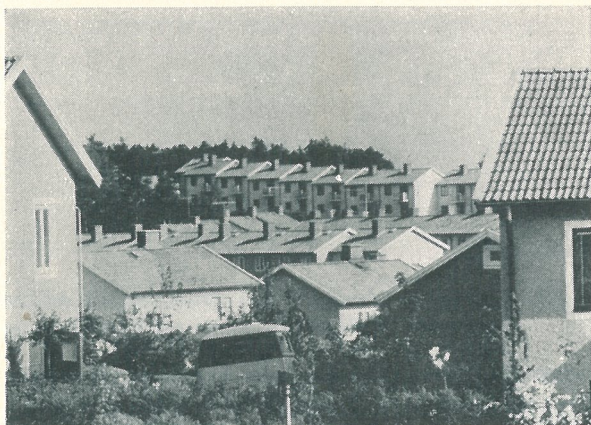
Det ljusa, mönstermurade teglet ger dessutom en trivsam interiör.

Ovan: Ljudnivån i en stållinjefabrik kan bli besvärande hög. Både takets och väggarnas konstruktion ger god dämpning. Det ljusa, mönstermurade teglet ger dessutom en trivsam interiör.

T.v.: Takets karaktäristiska linjer blir kanske en vanlig syn i framtiden.

Foto: Lennart Olson/Tio

Läggning av tegeltak

En bildinstruktion

Utarbetad vid
Tegelindustriens Centralkontor

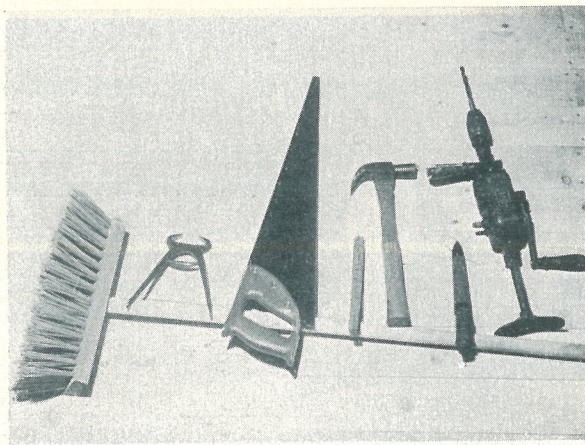
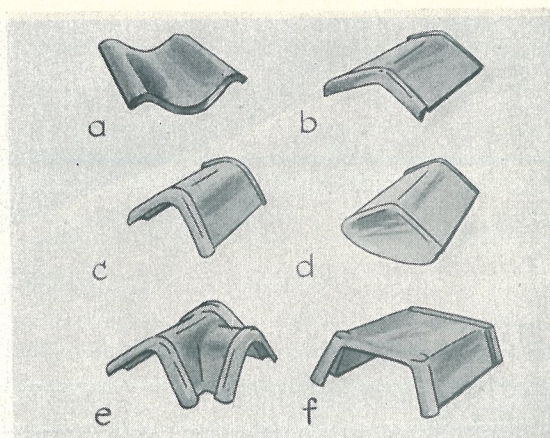
Ett tegeltak är ekonomiskt, praktiskt och vackert. Takteglet leder bort regn och smältvatten och dämpar temperaturvariationerna hos taket. Tack vare att luften har fritt spelrum under tegelpannorna elimineras risken för olämplig fuktbildning i takkonstruktionen. På tegeltaket bildas inte heller istappar.

Det vanligaste takteglet är strängpressade 1- och 2-kupiga pannor. De enkupiga tegelpannorna föredras ofta därför att de ger taket en kraftig och vacker mönstring. Fördelen med de tvåkupiga pannorna är att de ligger stadigare och blir något billigare.

De strängpressade tegelpannorna levereras i standardiserade format. Detta innebär att man kan komplettera med tegelpannor från olika partier och leverantörer. Det innebär också att läktningen blir enklare.

För olika detaljer på taket finns speciella typer av tegelpannor. Här ser vi vid a sidopanna, vid bnocktegel för flacka tak, cnocktegel för branta tak, d avslutningsnocktegel, e grennocktegel och vid f nockbryggetegel.

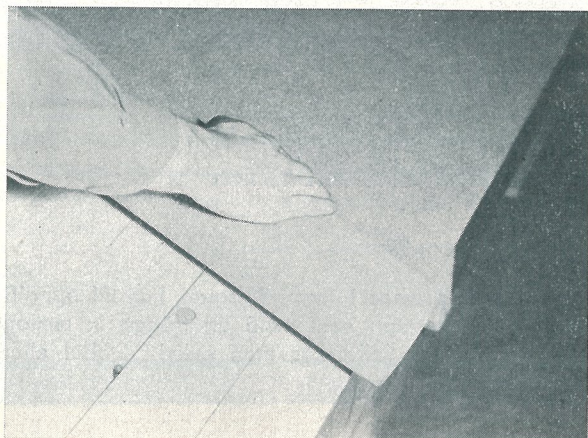
Falstaktegel pressas i form. Falsarna har till uppgift att hindra slagregn och yrsnö att tränga in mellan pannorna. Dessa tillverkas med enkel, dubbel eller tredubbel fals.

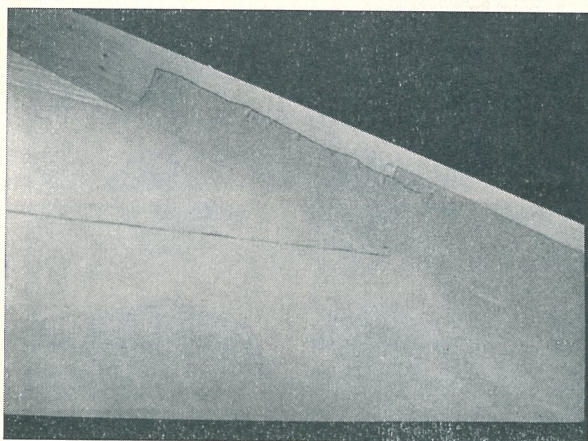
Till läggningsarbetet behöver man följande redskap; sopborste, tegeltång, fogsvars, tumstock, hammare, kniv och borr. Dessutom används en s.k. katt och en rätskiva.

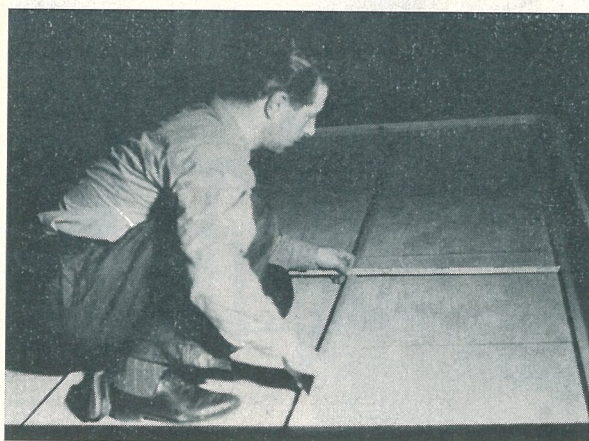
Sopa först rent på taket. Inga hyvelspån, flisor och lösa spikar får finnas på takpanelen. Sopa inte förrän takpanelen är färdiglagd och nockbrädan påsatt.

Täck taket med underlagspapp av bästa kvalitet, lämpligen YAL 800/275. Pappen utgör det egentliga vattentätade skiktet och skall därför läggas med stor omsorg. Vanligen läggs pappvåderna parallellt med takfoten och med en överlappning av 5 cm. Tvärskarvar utförs med 15 cm överlappning. Börja läggningen nedifrån och låt våden skjuta ca 15—20 cm utanför takfoten.

Spika våderna med $\frac{3}{4}$ " förzinkad pappspik i överkanten. Spikavstånd ca 6 cm. Spika två rader sicksack i underkanten på varje våd med ett spikavstånd av 10 cm och 4 cm mellan raderna. Låt pappen gå upp 10—15 cm vid vindskivorna.

Sopa taket omsorgsfullt när pappen är lagd så att inga lösa spikar ligger kvar. Lägg sedan ut ströläkten av $1'' \times \frac{3}{4}''$ virke lagt på flatan. Lägg läkten i den riktning taket lutar. Ströläkten skall gå fram till takfoten. Avståndet mellan läkterna skall vara 60 cm och vid gavlar ca 10 cm från vindskiva. De fästs med en spik i övre ändan.

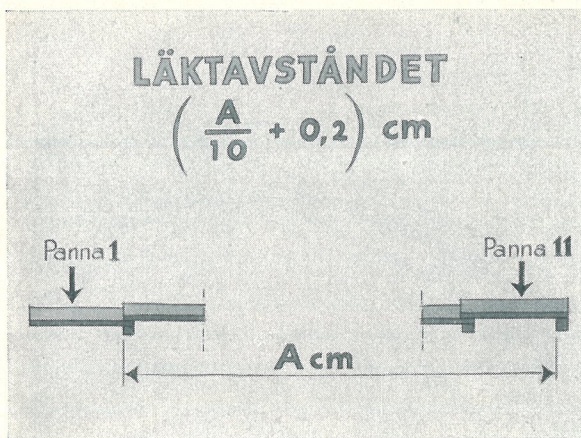
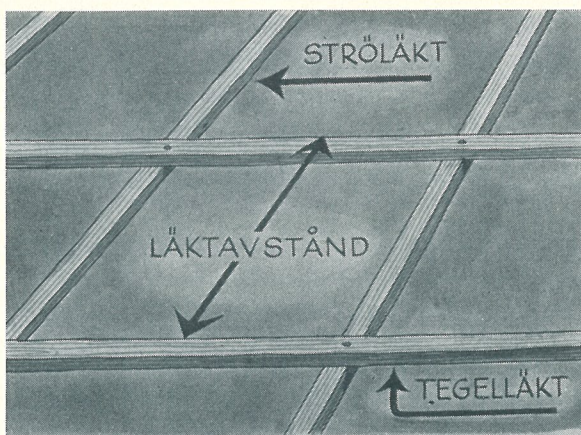
Bestäm läktavståndet, dvs. avståndet mellan tegelläkternas överkanter innan läkten läggs på.

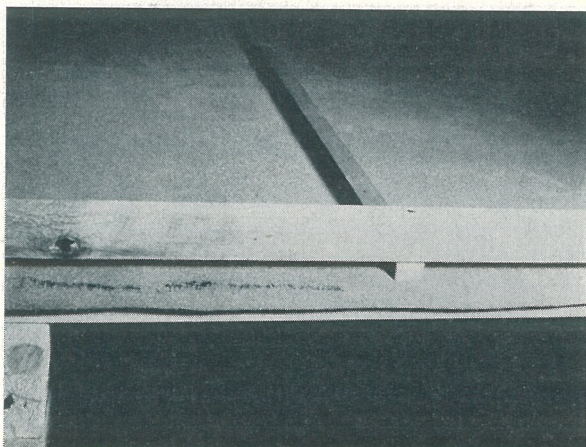
I svensk standard SIS 52 37 01 finns läktavståndet angivet för varje typ av standardiserat taktegel. För annat tegel bestäms läktavståndet på följande sätt.

Plocka fram 22 eller 33 tegelpannor ur det parti som skall användas. Lägg ut dem på ett plant underlag i två eller tredubbla rader med 11 pannor i varje, precis så som de skall ligga på taket. Observera att pannorna skall ligga så att de möts i hörnen. Sätt av märken på träunderlaget för första och elfte pannornas klacknederkanter. Mät längden mellan dessa märken.

Det sökta läktavståndet erhålls då på följande sätt: Det tidigare mätta avståndet mellan första och elfte pannornas klacknederkanter kallar vi här A cm. Genom att dividera med siffran 10 erhålls det sökta läktavståndet. För att undvika klippning av eventuellt för långa pannor ökas det erhållna läktavståndet med 2 mm, dvs. två 10-dels cm. Formeln för läktavståndet blir då A dividerat med 10 plus 0,2 cm.

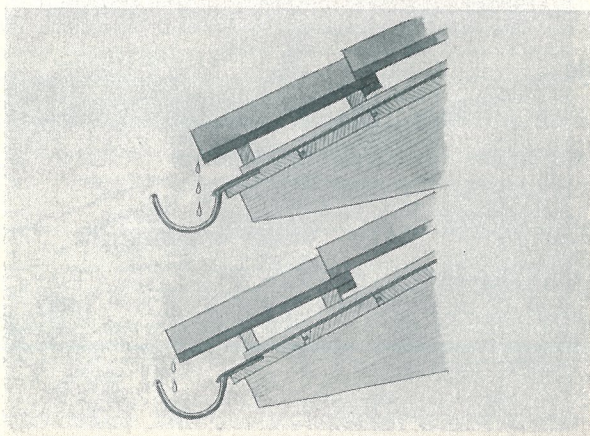
Gör en tolk av trä, en s.k. katt, som anger det korrekta läktavståndet från överkant till överkant. Använd katten som måttstock när tegelläkterna spikas så kommer de automatiskt i rätt läge. Var noga med läktavståndet!

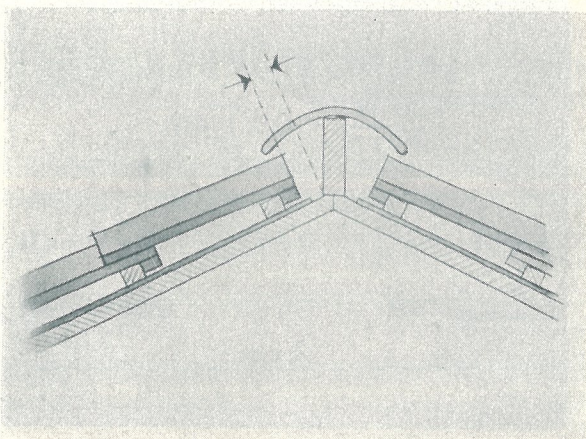
Börja läktningen vid takfoten. Placera först en tegelläkt med dim. $1'' \times 1\frac{1}{2}''$ på högkant så att den nedersta pannraden får samma lutning som de övriga.

Är takfoten uppsvängd behövs inte den nedersta tegelläkten.

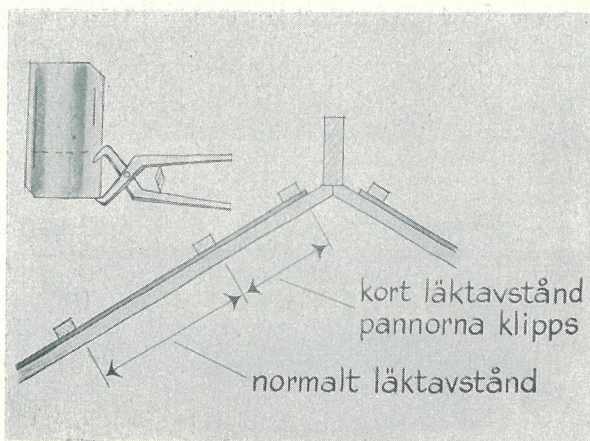

Placera den näst nedersta tegelläkten på sådant avstånd från takkanten att tegelpannorna kommer att skjuta några centimeter utanför denna. Prova med en panna.

Är avståndet mellan nock och takfot inte jämnt delbart med läktavståndet, kan det jämnas ut genom att den nedersta pannraden får skjuta ut lite längre över takkanten. Kom ihåg att vattnet från pannorna med säkerhet måste rinna ned i takerännan. Bilden visar hur mycket den näst nedersta tegelläkten kan förskjutas.

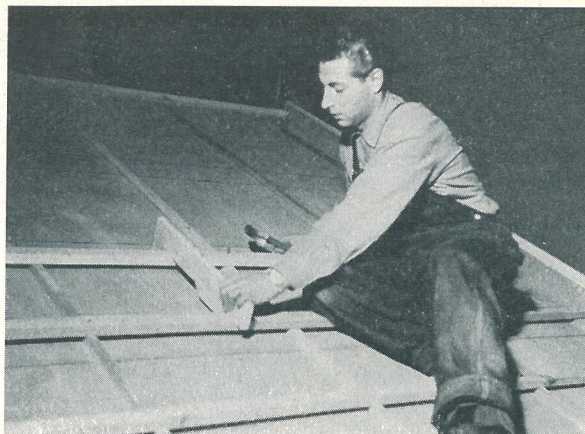

Kom ihåg att den översta pannraden måste ligga så högt upp att dess övre kant väl täcks av nockpannorna.

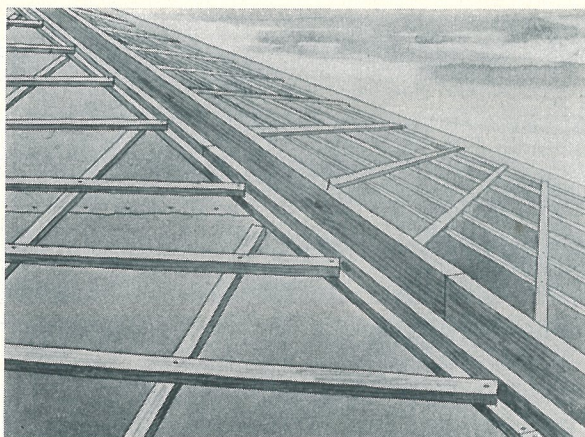

Räcker det inte med att jämka vid näst nedersta tegelläkten spikas de två översta läkterna närmare varandra. Tegelpannorna i den övre raden måste då klippas av till motsvarande längd.

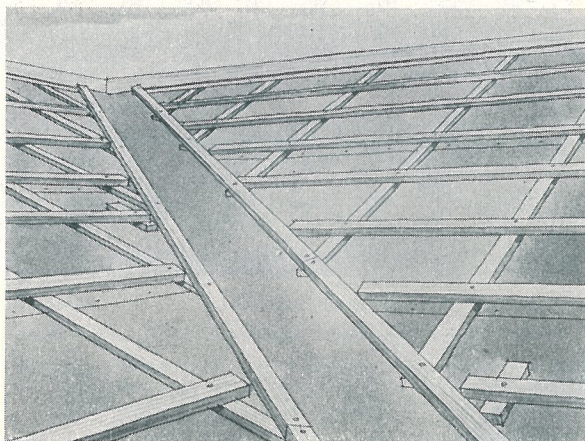
När den näst nedersta tegelläkten är noggrant riktad och spikad fortsättes läktningen uppåt. Kontrollera hela tiden läktavståndet noga med hjälp av katten. Strö- och tegelläkten skall spikas med samma spik, så att det blir så få hål i pappen som möjligt.

Vid sneda nockar skall tegelläkten gå ända fram till nockbrädan för att ge stöd åt de klippta pannorna.

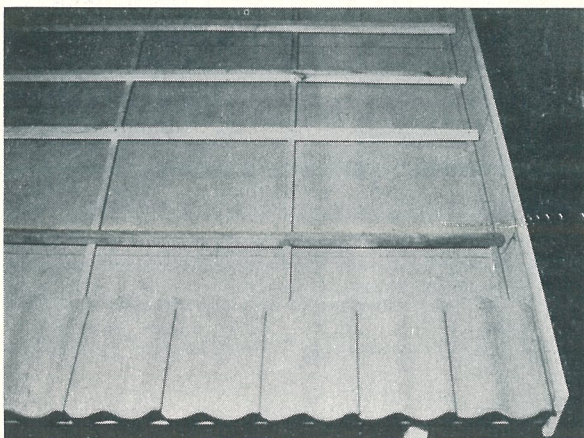

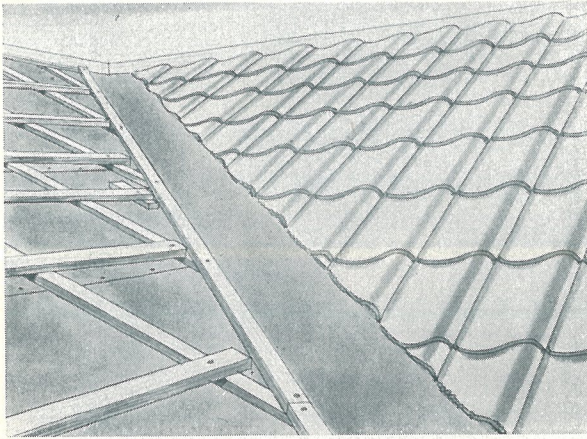
Vid en vinkelränna skall en tegelläkt läggas parallellt med rännan på båda sidor av denna. Dessa läkter skall bära upp kanten på de pannor som klippts till en rät linje utefter vinkelrännan.

Materialåtgången är 2,7—3 m tegelläkt och 5 förzinkade trådspikar per m² takyta.

När läktningen är klar läggs tegelpannorna på. Lägg först ut hela nedersta raden och gör de jämkningar i sidled som behövs för att pannorna skall fylla ut avståndet mellan vindskivorna utan att trängas eller ligga för glest. Spika fast alla pannor i nedersta raden i tegelläkten.

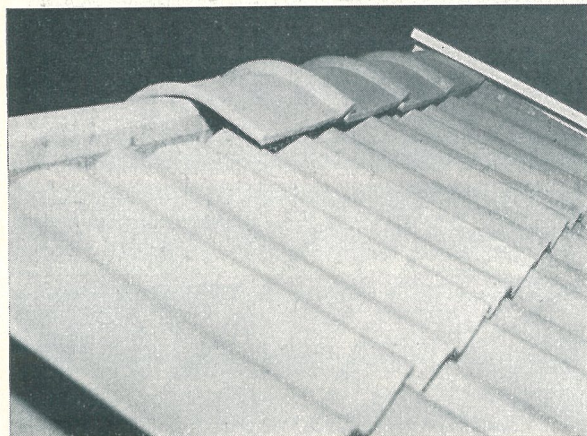
Klipp pannorna vid sneda nockar och vinkelrännor så att de bildar en så jämn och rät linje som möjligt. Vid vinkelrännor skall de klippta pannorna nå så långt över plåt- eller pappkanten att vattnet säkert rinner ned i rännan.

I pannor som skall spikas och som fått spikhålet bortklippt borras nytt hål med metallborr.

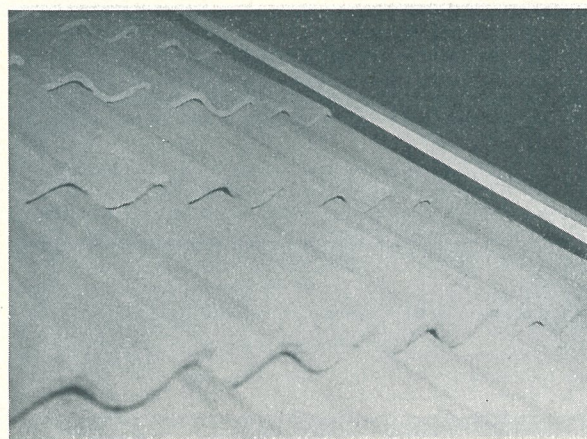

Lägg sedan rad efter rad nedifrån och upp och från höger till vänster. Varje panna skall läggas så att klacken ligger väl an mot tegelläkten. Rättskivan, brädan som syns på bilden, används för att de vertikala raderna skall bli raka.

De pannor som ev. är skeva eller för långa och därför inte ligger bra passar antagligen bättre på något annat ställe på taket, t. ex. i översta raden eller vid sneda nockar och vinkelrännor.

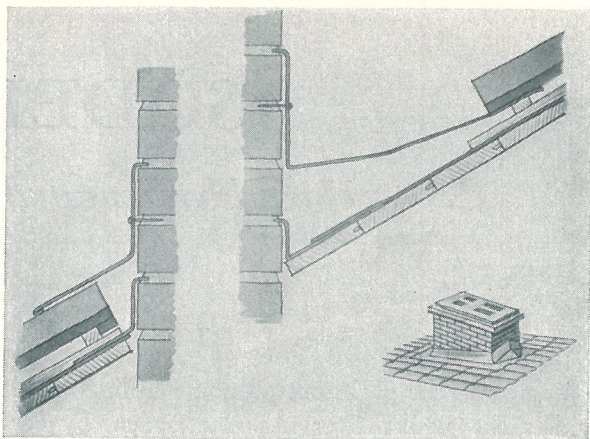

Täck nocken med nocktegel, som läggs på en nockbräda ställd på högkant. Nockteglet måste väl täcka överkanten på den översta pannraden. På trevånings- och högre hus skall taknocken vara gångbar. Där är det lämpligt att använda nockbryggetegel.

Spika vattbräder på gavlarnas vindskivor så att regnet inte slår in under pannorna. Tegelpannorna skall nå väl in under vattbräderna. Vattbräderna kan kläs med speciella plåtprofiler av aluminium eller koppar.

Gör anslutningarna till skorstenar, takfönster o. d. omsorgsfullt! Kläd in den uppsäckande byggnadsdelen med en plåtkrage. På den högst belägna sidan skall kragen täckas av pappen, på den lägst liggande sidan skall den ligga ovanpå pappen. Sätt på ytterligare en plåtkrage som ligger under teglet på översidan och över teglet på sidorna och nedersidan.

I korthet blir alltså arbetsgången följande när ett tegeltak skall läggas:

Lägg på underlagspappen

Lägg ut ströläkten

Tag reda på läktavståndet

Spika på tegelläkten

Lägg ut nedersta pannraden

Lägg pånockteglet

Ett väl lagt tegeltak är inte bara en prydnad för huset utan också ett utmärkt skydd. Det kräver minimum av underhåll och är enkelt att komplettera. Ett tegeltak är ekonomiskt.

SÖDERGARN

Handelsbankens studiegård och semesterhem

På en underbar parktomt på norra Lidingö med vidsträckt utsikt över Askrikefjärden bygger Svenska Handelsbanken nu *Södergarn* — bankens studiegård och semesterhem. Arkitekt SAR *Lars Åkerlund* har haft 20 hektar till sitt förfogande för att rätt placera in hotellet och har valt den naturligaste platsen intill det tidigare corps de logiet. Slutningen ner mot fjärden på ena sidan om huvudbyggnaden och trädgården på den andra bildar en betagande miljö där de nya byggnadernas stilsamma arkitektur kommer att smälta väl in.

Huvudbyggnaden omfattar själva konferenslokalen samt restaurang med matsal och kafé för samtidig förplägnad av upp till 130 gäster. I de

två flyglarna inryms gästrummen. Man räknar med 130 semestergäster sommartid och 50—60 kursdeltagare eller konferensgäster vintertid.

Byggnaderna är helt tänkta och konstruerade i tegel, säger konstruktören, ingenjör *Rune Magnusson*, Looström & Gehlins Byggnads- och Konstruktionsbyrå. Ytterväggarna utförs som dubbla halvstensväggar med mellanliggande mineralullsisolering. Det yttre skalet muras med industrifasadtegel, som sedan skall slammas. Innerdelen muras med 20-tegel. Innerväggarna utförs mestadels som bärande tegelväggar. Som rumsskiljande väggar i hotellavdelningen har använts halvstens tegelväggar. På flera ställen har man använt bärande pelare av 1½-stens tegel. Taket beläggs med enkupigt taktegel.

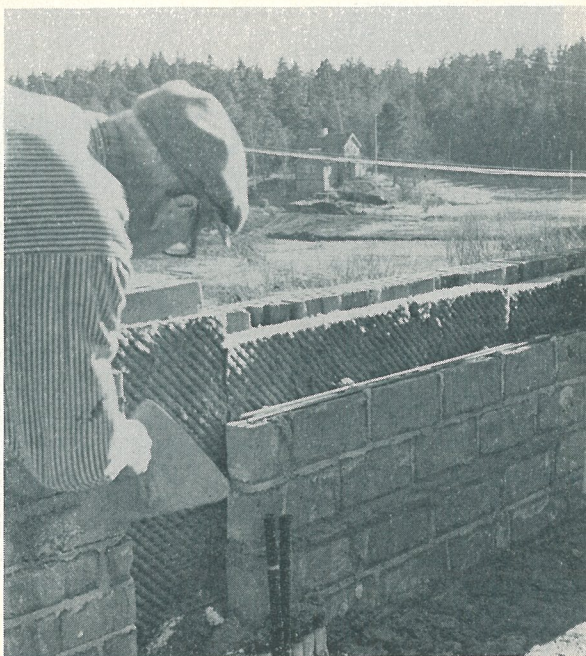
Chefen för Handelsbanken, Direktör *Tore Browaldh*, överlämnar en modell av *Södergarn* vid sammanträde med företagsnämnden.

Södergarn får eget vatten- och reningsverk, eftersom avståndet till Lidingös kommunala system är för stort. VVS-systemet har projekterats av Ingenjörsfirma Sven Tysklind AB.

Huvudentreprenör för anläggningen är Skånska Cementgjuteriet.

— Morgondagens samhälle blir ju i allt större utsträckning ett utbildningssamhälle, säger bankdirektör *Eric Lindström*, Handelsbanken, i ett uttalande för TEGEL. Vi kan inte begära, att samhället skall tillhandahålla en skräddarsydd bankutbildning på de nivåer där bankerna normalt rekryterar. Vad man kan önska är, att den offentliga undervisningsapparaten skall lämna allt bättre råämnen. Det blir sedan vår egen sak att svara för den kompletterande utbildningen. Det nya Södergarn ger oss ännu bättre möjligheter härvidlag eftersom anläggningen planerats och dimensionerats för detta ändamål. Även för konferenser med näringslivets och samhällets olika organ blir naturligtvis de nya lokalerna värdefulla.

Och vad säger bankens personal? På sundbybergskontoret träffar vi fru *Ottilia Sandstedt*, som förräder att hon redan varit ute och tittat på nybygget. Fru Sandstedt har varit trogen gäst på Södergarn under den tid det gamla corps de logiet användes och gläder sig nu åt de utvidgade möjligheterna till rekreation under

Ovan: Kanalväggsmurning

Nedan: Ytterväggarna muras med industrifasadtegel, som skall slammas.

veckosluten. Södergarn har ju ett härligt läge med fint badvatten trots närheten till Stockholm. Så det var en fin jubileumsgåva till personalen, slutar fru Sandstedt.

TÄTTEGEL

— senaste utvecklingen på takteglets område

Taktegel tillverkas som bekant efter två olika metoder — *strängpressat* tegel och *formpressat* tegel. Strängpressat taktegel tillverkas i likhet med murtegel genom att den färdigberedda leran pressas genom ett munstycke och strängen sedan skäres av i avpassade storlekar.

Vid tillverkningen av formpressat tegel formas leran mellan två gipsformar i en press. Detta medför bl. a. att strukturen blir jämnare samt att större precision erhålles i den färdiga produktens form. Denna metod tillåter också, att man förser pannorna med falsar (flänsar) på över- och undersidan, som vid läggningen griper in i varandra — därav benämningen falstaktegel.

Genom att pannorna griper in i varandra ligger de stadigare, men den främsta fördelen med ett tak, som belägges med falstaktegel, är att man erhåller större täthet. Detta innebär även, att man kan använda falstakteglet på flackare tak än som kan tillåtas för strängtaktegel. Medan man för detta kan tillåta lutningar ner till 27° kan man för falstaktegel tillåta 15° .

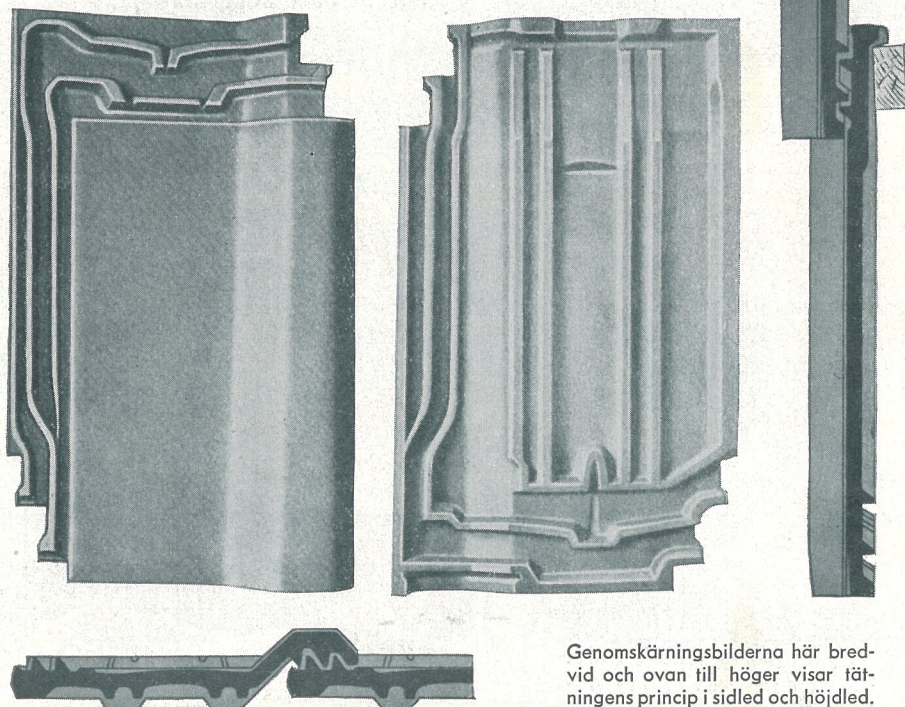
Tättegel — ytterligare ett framsteg

Den senaste utvecklingen på taktegelområdet utgörs av *tätteglet*. Detta har *dubbla falsar*, som genom sin utformning ger mycket god tätning. Särskild uppmärksamhet har man ägnat anslutningen mellan pannornas hörn.

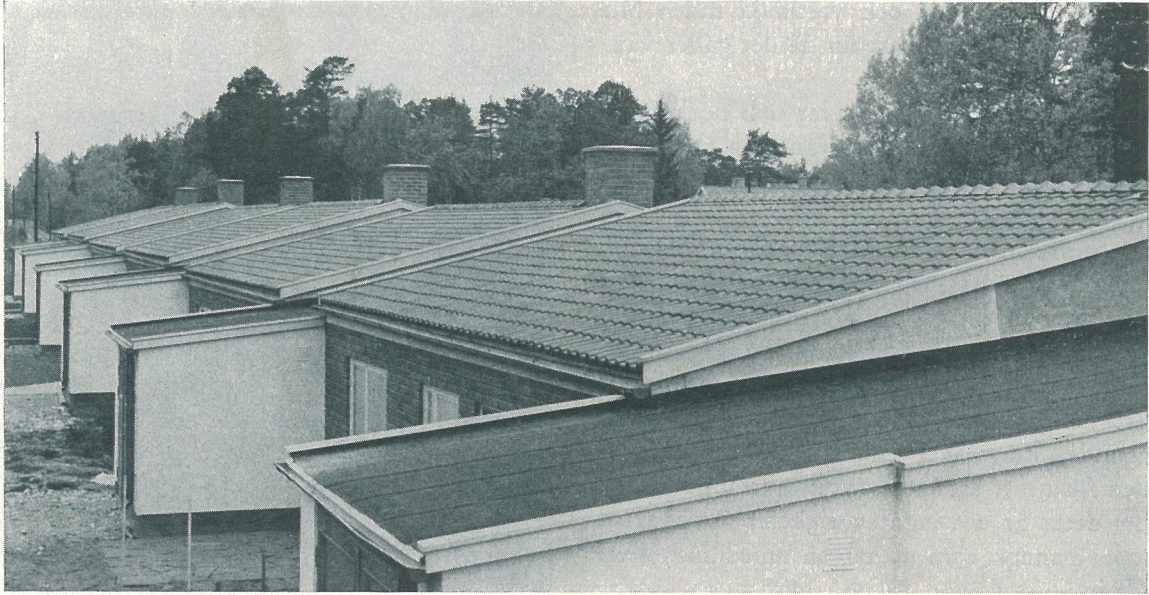
Tätteglets sinnrika konstruktion sedd

uppifrån

underifrån

Genomskärningsbilderna här bredvid och ovan till höger visar tätningens princip i sidled och höjddled.

Under pannorna finns kammar, som är avsedda att avleda kondensvattnet droppfritt.

Tätteglet kan läggas utan underpanel och takpapp, men denna konstruktion är ännu endast tillåten på speciella byggnader. Denna möjlighet är emellertid värd att uppmärksammas av konstruktörerna, särskilt när det gäller magasin och vissa typer av industribyggnader.

Ett annat alternativ är att i stället för den vanliga brädpanelen använda ett undertak av hårda fiberskivor.

Tätteglet är tillåtet för taklutningar ner till 15° . Ännu flackare tak kan medgivas om fabrikkantens speciella föreskrifter iakttages betr. beslag och takkonstruktion.

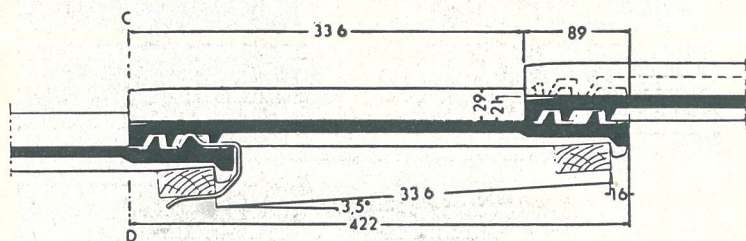
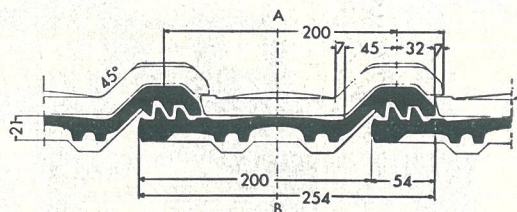
Ett vackert tak

Ser man en enstaka panna av tätteglet kan man kanske tro, att ett tak lagt med detta tegel skulle se klumpigt eller tungt ut. Så är dock inte fallet. Tvärtom får man ett mycket vackert tak.

En lång rad publika byggnader, där man lagt stor vikt just vid takets utformning, har klätts med tättegel. Både teglets utformning med de kilformade övervingarna och den jämna, fina ytstrukturen och djupröda färgen bidrar till att göra tättegeltaket till ett vackert tak.

Läggning

Det är inte svårare att lägga ett tättegeltak än ett tak med strängtaktegel. Men läkningen bör utföras noggrannare. Eftersom det här rör sig om precisionstillverkade pannor är varje pannas läge på taket exakt bestämd. Har man emellertid iakttagit noggrannhet vid läggningen

Ovan:
Tätteglet ger vackra och fäta tak även vid låga lutningar.

T. h. tätteglets mått (i mm)

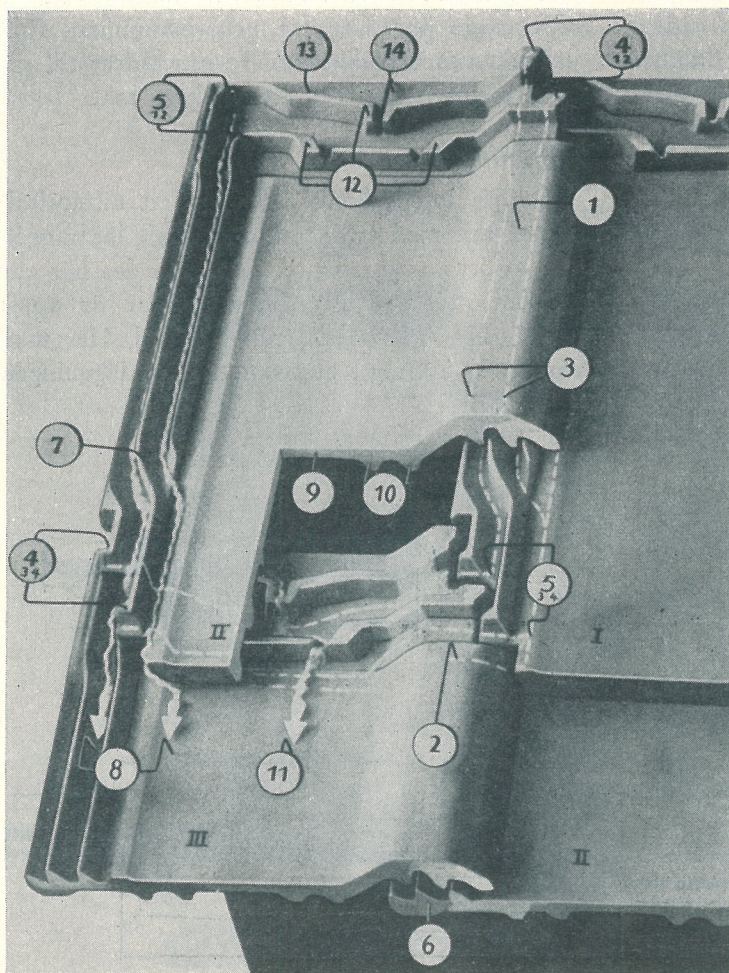
av första horisontella och vertikala raden blir läggningen faktiskt lättare än då det gäller vanligt taktegel.

För takavslutning vid gavlar och nock finns särskilda specialpannor. Leverantören räknar ut erforderliga antal sådana i varje leverans sedan kunden fyllt i ett formulär med uppgifter om takets storlek och form. Härigenom erhålles en komplett byggsats med alla erforderliga delar. Klippning behöver tillgripas endast i specialfall. I leveransbeskedet får kunden också uppgift om läktningen och hur den skall utföras.

Ett tak lagt med tättegel utgör en sammanhängande, stormsäker enhet. Taket är trampsäkert förutsatt att undertaket är stabilt utfört. Trots detta är det inga svårigheter att byta ut enstaka pannor, som av någon anledning blivit skadade.

Tättegeltaket – ett vackert tak

- 1 pannans överliggande ving är svagt konisk, vilket ger taket ett förnämt utseende.
- 2 tätningarna förhindrar genomslag av regn och snö.
- 3 tätningarna omsluter alla pannans fyra sidor och fixerar dess läge.
- 4,5 låsningen av de diagonala hörnen medför absolut täta hörnskarvar.
- 6 falsarna är i sektion koniska och pressas mot varandra som kuggar i ett kugghjul. Härigenom bildas vattentäta skarvar mellan takpannorna.
- 7 dubbla vattenavledare.
- 8 regn- och smältvattnet föres till nedanför liggande panna.
- 9 pannans plana del är svagt valvformad.
- 10 pannans välvning samt underliggande förstyvningar medför maximal motståndskraft mot yttre belastningar.
- 11 kondensvatten kan avsätta sig i droppform på underliggande förstyvningar.
- 12 kondensvattendropparna avledes längs de underliggande förstyvningarna.
- 13 kondensvattendropparna överförs till nedanför liggande pannas övre sida.
- 14 TÄT-teglet spikas ej, men kan fästas med stormklamma (taktegelkrok) vid underliggande taktegelåkt.